

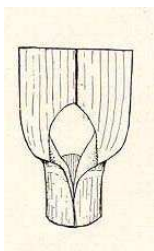
TEORETICKÁ ČÁST – test
----

1. Vylušti rodové názvy rostlin plovoucích na hladině:

- a) EEHKOŘK .....
- b) CIKOTVE .....
- c) KAPUKALNE .....
- d) AKVIZÁT .....

2. Napiš rodový i druhový název rostliny, která vytváří dvě formy. Jedna z nich roste ve vodě, druhá na vlhkých a vysychajících místech.

.....

3. Rákos obecný a chrastice rákosovitá jsou dvě vysoké trávy, které jsou si podobné. Připiš k obrázkům jejich názvy:

a) .....

b) .....

4. Dopln v textu, co můžeš pozorovat při výlovu rybníka.

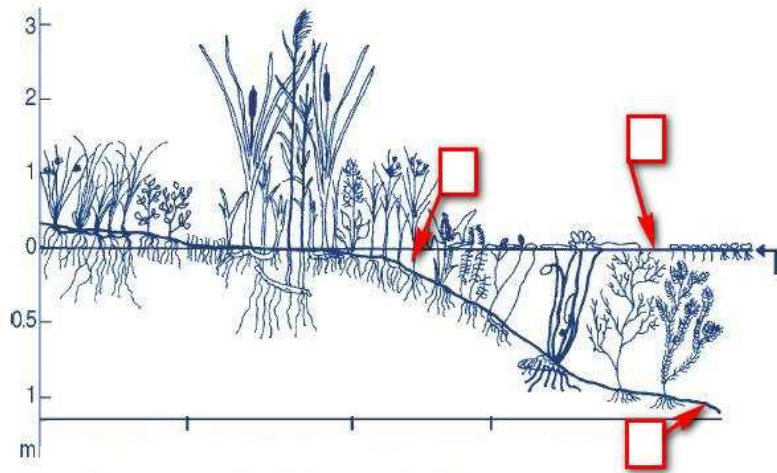
Vybírej z pojmů: *bezpečnostní přeliv, kaliště, duby, hráz, řečiště, kádiště, loviště, náhon, smrky, stavidlo*

..... je z navezeného materiálu a je zpevněná vegetací. Nejčastěji jsou na ní vysázeny ..... Aby nedošlo k protržení hráze, je postaven ..... Z řeky bývá voda do rybníka přiváděna ..... Když rybáři potřebují snížit výšku hladiny použijí k tomu ..... Potom mohou provádět výlov rybníka. Ryby se nahromadí v nejhlubší části rybníka, které říkáme ..... Ryby se po vylovení soustředí na zpevněném místě, zvaném .....

5. Životní podmínky v rybníku se liší podle hloubky vody, a proto stojaté vody členíme do pásem.

a) Do prázdných obdélníků napiš písmeno, které označuje:

- A bentál
- B vodní hladinu
- C litorál

b) V kterém z těchto pásem žije PLEUSTON?

.....

c) V kterém z těchto pásem žije BENTOS?

.....

d) K následujícím organismům přiřaď písmeno A, B nebo C podle toho, v jakém pásmu se převážně nacházejí.

organismus	pásmo
ŠKEBLE RYBNIČNÁ	
BRUSLAŘKA	
BAHENKA ŽIVORODÁ	
OROBINEC ŠIROKOLISTÝ	
SÍTINA ROZKLADITÁ	
ZÁVITKA MNOHOKOŘENNÁ	

e) V pelagiálu se vyskytují dvě skupiny organismů, které se liší mimo jiné způsobem pohybu. Vyber a napiš do každé z uvedených skupin dva organismy z nabídky.

kapr, perloočka, bruslařka, krásnoočko, candát, škeble

nekton: ....., ...

plankton: ....., ...

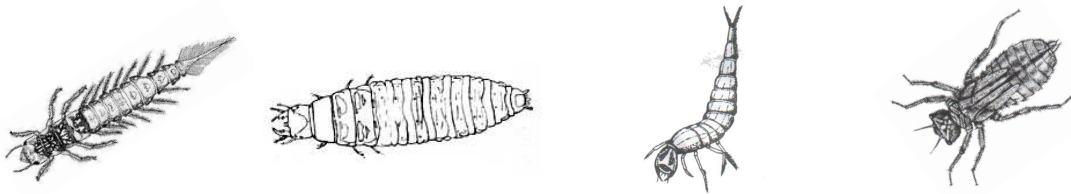
6. Na jižní Moravě je pět rybníků, obklopených proslulým anglickým parkem, které tvoří přírodní rezervaci. Jak se těmto rybníkům souhrnně říká?

.....

7. Šípatka vodní má 3 typy listů. Spoj jednotlivé typy listů s místy, kde se nacházejí.

ČÁRKOVITÉ	na hladině
OKROUHLÉ AŽ KOPINATÉ	pod vodou
PŘÍMÉ, DLOUHÉ, ŠIROCE STŘELOVITÉ	nad hladinou

8. Prohlédni si následující larvy hmyzu, žijící ve vodě, a odpověz:

A ..... B ..... C ..... D .....

a) Pod obrázky napiš, komu larvy patří. Vybírej z následující nabídky:

vážka potápník střechatka vodomil

b) Zakroužkuj písmena larev, které se živí dravě.

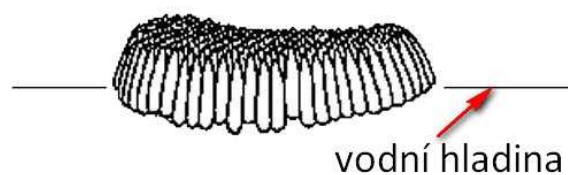
9. Na fotografii je kokon vodomila. Napiš, k čemu slouží útvar nad hladinou, označený šipkou.

.....

10. Vajíčka na vodní hladinu kladou

- a) bruslačky
- b) vodoměrky
- c) komáři
- d) znakoplavky

11. Vodorovně dělené oči má:

- a) potápník vroubený
- b) vodomil černý
- c) vírník obecný
- d) znakoplavka obecná

K čemu takto rozdělené oko slouží?

.....

12. Jak piskoř pruhovaný přijímá kyslík?

- a) pouze z vody pomocí žaber
- b) pouze ze vzduchu pomocí plynového měchýře
- c) částečně z vody pomocí žaber a částečně ze vzduchu pomocí plynového měchýře
- d) částečně z vody pomocí žaber a částečně polykáním vzduchu a jeho následným vstřebáváním sliznicí střeva

13. Doplň do druhého sloupce tabulky, zda živočich patří mezi plže nebo mlže a do třetího sloupce způsob dýchání (P – dýchání plicními vaky, Ž – dýchání žábami).

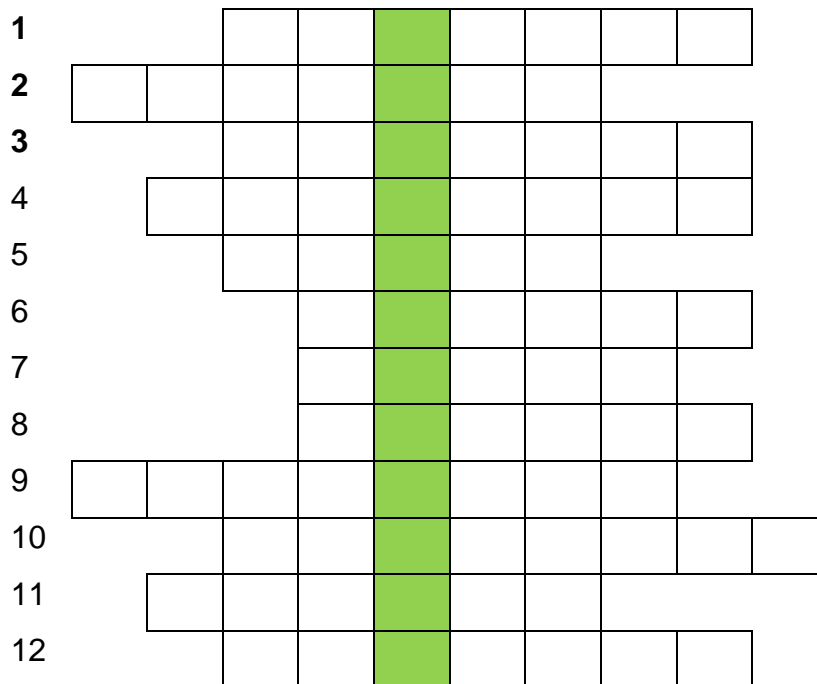
název	skupina měkkýšů	způsob dýchání
bahenka živorodá		
okružák ploský		
škeble rybničná		
plovatka bahenní		

14. Vyber, který z vodních kroužkovců se živí dravě (označ D), který parazituje (označ P) a který se živí převážně detritem (rozkladač) a bakteriemi, (označ R).

pijavka lékařská .....

pijavka koňská .....

nitěnka obecná .....

15. a) Doplně tabulku a vyluště tajenku. CH použij jako jedno písmeno.

1. Velký hlodavec, který si může budovat kromě nory v břehu i plovoucí „hrady“.
2. Jiný název pro gastrolity (zásobárny uhlíčitanu vápenatého v žaludku raků).
3. Hmyz, jehož larvy jsou součástí bentosu; žijí částečně ukryté ve schránkách z kamínků, kousků větviček apod.
4. Druhový název naší nejčastější užovky.
5. Rodové jméno dravce, hnízdícího v rákosinách.
6. Rodové jméno brodivého ptáka, lovícího až po západu slunce (tato vlastnost dala vzniknout jeho druhovému jménu).
7. Řád dravého hmyzu, žijícího na Zemi již od prvohor.
8. Hlodavec, který v zahrádkách poškozuje okusem kořenový systém rostlin.
9. Žába, jejíž pulci jsou neobvykle velcí.
10. Vodní plž se špičatou ulitou, dlouhou až 6 cm.
11. Rodové jméno vodního hmyzožravce, jemuž obrvené prsty, chodidla tlapek i ocas pomáhají při veslování.
12. Létající savec.

b) Tajenka: .....

c) Vysvětli pojem z tajenky:

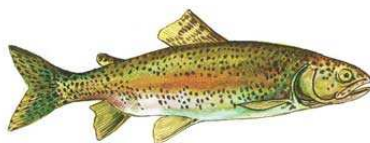
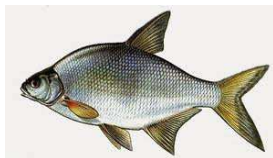
.....

d) Tento jev je typický i pro některé druhy ptáků. Podtrhni dva druhy ptáků, u kterých se projevuje nejvýrazněji:

kachna divoká – labuť velká – lžičák pestrý – volavka popelavá

16. Ryby

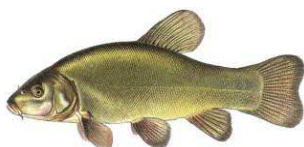
a) Napiš pod obrázky rodová jména ryb.

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

b) Škrtni v řadě písmen začáteční písmena rodových jmen zobrazených ryb (postupně od první ryby k šesté). Každé z písmen škrtni pouze jednou. Ze zbylých písmen sestav pojem, který se vztahuje k rybám, a napiš ho na volný řádek.

P O C S P T R A O N L N Í Č K Á R Š A

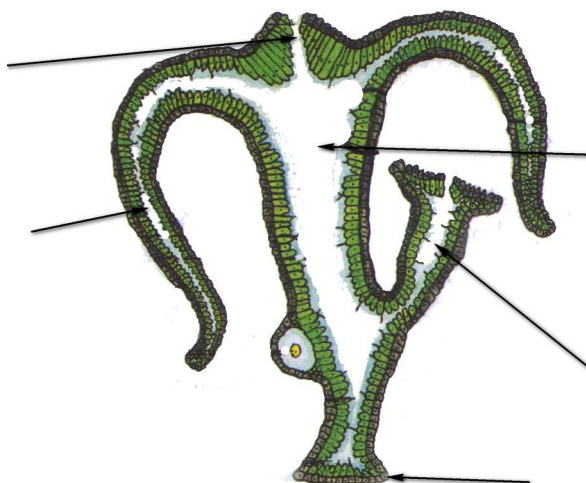
.....

c) K čemu tento orgán rybám slouží?

.....

17. Nezmar

a) Popiš obrázek nezmara.

b) Z kolika vrstev buněk se skládá tělo nezmara?

.....

c) Nezmar dokáže obnovovat poškozené části těla. Tato schopnost se

nazývá .....

d) Nezmar patří mezi žahavce, stejně jako některé mořské organismy. Vyber z následujících živočichů dva žahavce a zakroužkuj je.

medúza

ježovka

korál

hvězdice

Praktická část – laboratorní úkol

Pozorování průduchů

Úkol: Pozoruj pod mikroskopem preparáty, zhotovené z obou stran listu kosatce.

Pomůcky a materiál: mikroskop, 2 podložní skla, 2 krycí skla, nůžky, část listu kosatce, žiletka, kapátko, pinzeta, tenký lihový popisovač

Postup:

1. Pomocí žiletky opatrně nařízni na jedné straně listu pokožku a pinzetou malý kousek sloupni.
2. Přenes vzorek do kapky vody na podložním skle, přikryj krycím sklem a preparát označ popisovačem jako A.
3. Stejným způsobem zhotov vzorek z druhé strany listu a označ ho písmenem B.
4. Pod mikroskopem pozoruj postupně oba preparáty a vyhledej místo s průduchy.
5. Zakresli vždy 1–2 průduchy (pokud na preparátu budou) a 4–5 sousedících pokožkových buněk.
6. Na jednom nákresu označ a popiš 4 útvary (objekty), které pod mikroskopem pozoruješ. Využij pojmy: svěrací buňky, chloroplasty, buněčná stěna, průduchová štěrbina, (cytoplazma).

Nákres A:

Nákres B:

Zvětšení:

Zvětšení:

Závěr:

1. Porovnej obě strany listu a vyber správná tvrzení:

- a) Kosatec má průduchy na jedné straně listu.
- b) Kosatec má průduchy na obou stranách listu.
- c) Kosatec nemá na listech žádné průduchy.

2. Kosatec má listy vzpřímené. Představ si list leknínu, který vzplývá na hladině. Kde u něj najdeš průduchy? Zdůvodni jejich umístění.

.....

.....

3. Kde bude mít průduchy růžkatec ponořený? Zdůvodni.

.....

.....

4. Které tři plyny se prostřednictvím průduchů vyměňují mezi rostlinou a vnějším prostředím?

....., ..., ...

5. Které z pozorovaných buněk obsahují chloroplasty?

.....

6. Podtrhni pravdivé tvrzení v následujícím výroku:

Pokud má suchozemská rostlina dostatek vody, průduchy **otevívá / uzavírá**.

PRAKTICKÁ ČÁST – poznávání hub, rostlin a živočichů

Poznej 15 předložených rostlin a hub

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....
- 4 .....
- 5 .....
- 6 .....
- 7 .....
- 8 .....
- 9 .....
- 10 .....
- 11 .....
- 12 .....
- 13 .....
- 14 .....
- 15 .....

Poznej 15 předložených živočichů

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....
- 4 .....
- 5 .....
- 6 .....
- 7 .....
- 8 .....
- 9 .....
- 10 .....
- 11 .....
- 12 .....
- 13 .....
- 14 .....
- 15 .....